

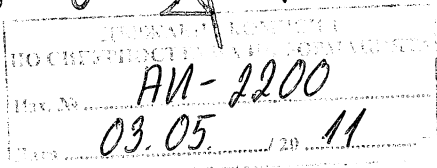
ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СИГУРНОСТТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

1505 СОФИЯ, ул. "Черковна" № 90,

тел.: +3592 921 5911; факс: +3592 987 3750; e-mail: dksi@government.bg

110

*Да се
реши
за всички
състави*

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
ГОСПОДИН ЕВГЕНИ ТАНЧЕВ

СТ А Н О В И Щ Е

На Държавната комисия по сигурността на информацията

ОТНОСНО: Образувано с Определение от 12 април 2011г. конституционно дело № 6/2011г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с образувано с Определение от 12 април 2011г. конституционно дело № 6/2011г. и конституирането на Държавната комисия по сигурността на информацията като заинтересована страна по делото, с Решение № 29-I-13, прието на заседание на ДКСИ, проведено на 03.05.2011г., изразяваме следното становище по компетентност:

Делото е образувано на 17.02.2011г. по искане на петдесет и осем народни представители от 41-то Народно събрание за установяване на противоконституционност и на несъответствие с общопризнаните норми на международното право и с международните договори, по които България е страна.

С искането се оспорват разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт и Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, защото според народните представители те са неразривно свързани по предмет и уреждат една и съща материя, свързана със създаването на специализиран наказателен съд.

Посочва се, че в Закона за съдебната власт са създадени нови раздели VIa „Специализиран наказателен съд” и раздел VIIa „Апелативен специализиран съд”, а в Наказателно-процесуалния кодекс е създадена нова глава XXXIa „Особени правила за разглеждане на дела, подсъдни на специализираните наказателни съдилища”. Вносителите на искането

изтъкват, че според тях се касае за един извънреден съд, който не може да осигури обективен и справедлив наказателен процес, а такъв чл.119, ал.3 от Конституцията не допуска.

На следващо място в искането се оспорват разпоредби на Закона за съдебната власт, свързана с уредбата на Висшия съдебен съвет. Групата народни представители посочват, че чл.26а ЗСВ изисква членовете на Висшия съдебен съвет да получат достъп до класифицирана информация, като преценката е напълно субективна и не подлежи на контрол. Това според тях означава, че органите на изпълнителната власт ще определят кои членове на Висшия съдебен съвет могат да участват при взимането на определени решения, поради което тази разпоредба противоречи на принципите на демократичната и правовата държава и на Конституцията.

Предмет на оспорване е и чл.35, ал.3 от ЗСВ, според който мнозинството от членовете във Висшия съдебен съвет може да отстрани от заседание негов член, когато се решава въпрос, от който той има пряк или косвен интерес. Според вносителите на искането с оспорения текст се надхвърля конституционната рамка и след като всички членове на съвета имат еднакви конституционни права е недопустимо някои от тях да отстраняват други поради съмнение в обективността им.

Оспорени са с искането и залегналите нови изисквания за заемане на длъжностите „главен инспектор” и „инспектор” в Инспектората към Висшия съдебен съвет, както и въведеното с чл.171, ал.1 от ЗСВ явно гласуване при упражняване на най-важното му кадрово правомощие - назначаването на административни ръководители и заместниците им.

С оглед законовите правомощия на Държавната комисия по сигурността на информацията като държавен орган, който осъществява политиката на Република България за защита на класифицираната информация, изразяваме становище по искането за обявяване на противоконституционност на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт в частта, с която се създава разпоредбата на чл.26а.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт е включен § 4, с който се създава разпоредбата на чл.26а, в сила от 04.01.2011г., която гласи:

„Чл. 26а (1) Членовете на Висшия съдебен съвет предприемат необходимите действия за получаване на достъп до класифицирана информация.

(2) Член на Висшия съдебен съвет, който не е получил разрешение за достъп, не може да участва в заседанията, когато се обсъждат материали и документи, съдържащи класифицирана информация, и не се запознава с тях.”

Съгласно предложената разпоредба се предвижда членовете на Висшия съдебен съвет след встъпването си в длъжност да предприемат необходимите действия по Закона за защита на класифицираната информация за получаване на достъп до класифицирана информация.

Съгласно чл. 36 от Закона за защита на класифицираната информация никое лице няма право на достъп до класифицирана информация единствено

112

по силата на своето служебно положение, с изключение на случаите по чл. 39 от същия закон. От цитираната разпоредба на ЗЗКИ се налага изводът, че изключенията по отношение на лицата, за които не се иска достъп и не се прави предварително проучване за предоставянето му, са изрично и изчерпателно посочени в чл.39 от закона. Членовете на ВСС не фигурират в тази разпоредба, поради което същите нямат по право достъп до класифицирана информация при изпълнение на задълженията си, без спрямо тях да се провежда проучване за надеждност. Само при наличие на такъв достъп, всеки от членовете на ВСС ще може да участва при приемането на решения в онези заседания, на които се обсъждат материали и документи, съдържащи класифицирана информация.

Изменението на Закона за съдебната власт, в сила от 04.01.2011г. поставя въпроса за приложението на чл. 39, ал. 1, т. 7 от ЗЗКИ спрямо членовете на Висшия съдебен съвет. Тези лица не следва да получават достъп до класифицирана информация по силата на заеманата длъжност, без да преминават процедура по проучване за надеждност, тъй като статутът им не е приравнен на този на съдиите, прокурорите и следователите. Нормата на чл. 39, ал. 1, т. 7 от ЗЗКИ не може да бъде подлагана на широко тълкуване, преодоляващо буквалното тълкуване за достъпа по право до класифицирана информация на следователя, прокурора или съдията по конкретното дело. Още повече, че ЗЗКИ не си служи с понятието „магистрат”. Законодателят е изброил изчерпателно лицата, които притежават по право достъп до класифицирана информация – съдии, следователи, прокурори и адвокати и то за конкретното дело.

Членовете на Висшия съдебен съвет не изпълняват функциите си в качеството на съдии, прокурори, следователи или адвокати. Във връзка с това по отношение на тях не може да се приложи разпоредбата на чл.39, ал.1, т.7 от ЗЗКИ. Установените от Конституцията и ЗСВ правомощия на всички изборни членове на съвета са еднакви, независимо дали са били съдии, прокурори, следователи, адвокати или са хабилитирани учени по правни науки или други юристи.

Съгласно чл.39, ал.1, т.7 и ал.3, т.3 от ЗЗКИ съдиите, прокурорите, следователите и адвокатите, считано от момента на встъпването им в длъжност, получават по право достъп до всички нива на класифицирана информация за срока на заемане на длъжността им, като в ал.3, т.3 се прави уточнението, че тези лица получават достъп при спазване на принципа „необходимост да се знае”, т.е. само за конкретното дело. Изборните членове на постоянно действащия ВСС, с факта на избора им, губят временно възможност да упражняват магистратските си функции. Според Конституцията на Република България ВСС е неразделна част от съдебната власт и като върховен кадрови орган има решаващи функции за администриране на съдебната система. Членовете на съвета не изпълняват дейност по правораздаване, а осъществяват функции, които пряко обслужват функционирането на съдебната система.

113
Правото на достъп до класифицирана информация не е регламентирано като изискване по отношение членовете на ВСС нито в Конституцията, нито в ЗСВ. Изискването произтича от разпоредбите на специален закон, какъвто е ЗЗКИ и не е свързано със статута им на членове на ВСС, а гарантира възможността им за работа с класифицирана информация, когато това се налага за изпълнението на техните задължения, и то в конкретни случаи, в които би им се наложило да имат достъп до класифицирана информация.

Съгласно чл.133 от Конституцията организацията и дейността на ВСС се уреждат със закон. Този закон в случая е ЗСВ. Именно затова в чл.26а от ЗСВ е посочено изрично, че член на Висшия съдебен съвет, който не притежава достъп, не участва в заседанията, когато се обсъждат документи, съдържащи класифицирана информация и не се запознава с тях.

Издаването на разрешение за достъп до класифицирана информация не влияе на статута на членовете на ВСС. То не е условие за избор на член на ВСС, а отказът да се предостави достъп не е основание за освобождаване от длъжност, защото такава не е предвидено от законодателя.

Разпоредбите на ЗЗКИ, който е специален закон, се отнасят по отношение на лица от трите власти - както в общия принцип за проучване за предоставяне право на достъп, така и при изключенията в чл. 39 от ЗЗКИ.

Според разпоредбата на чл. 26а, ал. 2 от ЗСВ, съответният избран член на ВСС, на когото е отказан достъп до класифицирана информация, няма да има единствено право да борава с класифицирана информация, но това не го лишава от право да изпълнява задълженията си в цялост или да стане причина за освобождаване от длъжност.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСИ

ЦВЕТА МАРКОВА